

Rousseau, *Toplumsal Sözleşme* (I, 4): **YETKE DOĞAL DEĞİL**

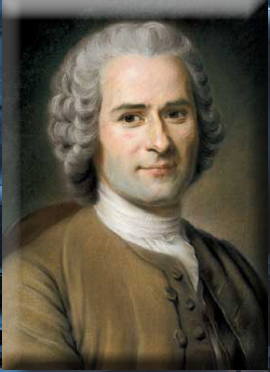
“Hiçbir insanın kendi benzerleri üzerinde doğal bir yetkesi olmadığına göre, ve zor hiçbir hak yaratmadığına göre, insanlar arasındaki tüm meşru yetkenin temeli olarak geriye uyuşmalar kalır.

«Puisque aucun homme n'a une autorité naturelle sur son semblable, et puisque la force ne produit aucun droit, restent donc les conventions pour base de toute autorité légitime parmi les hommes.

[1] “Uyuşma”lar pekala genel istence değil ama herkesin istencine anlatım veriyor olabilir ve “meşru yetke” ya da Devlet “meşru” olmayabilir. 2) “Uyuşma” ya da “sözleşme” ona katılan yanların özencine bağlıdır, eş deyişle olmayabilir. 3) İnsan İstenci verildiğinde, *doğa durumundan* Politik Duruma geçiş bir olumsuzluk sorunu olamaz. — A.Y.]

1

www.idea-yayinevi.com
NOESIS FELSEFE ATÖLYESİ/CKM

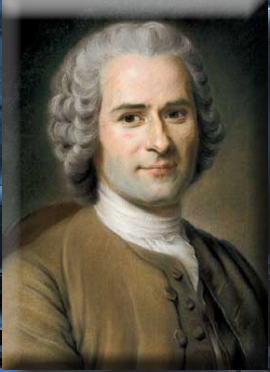
Rousseau, *Toplumsal Sözleşme* (I, 2) **KÖLELİK, ARİSTOTELES**

“Aristoteles ... insanların hiçbir biçimde doğal olarak eşit olmadıklarını, ama kimilerinin kölelik için, başkalarının efendilik için doğduklarını söylemişti.

“Aristoteles haklıydı; ama etkiyi neden yerine aldı. Hiçbirşey kölelikte doğan her insanın kölelik için doğmasından daha pekin olamaz. Köleler zincirlerinde herşeylerini, giderek onlardan kurtulma isteğini bile yitirirler; köleliklerini sever olurlar, tıpkı Odysseus’un yoldaşlarının kendi hayvanlıklarını sevmeleri gibi. Eğer doğal olarak köleler varsa, bunun nedeni doğaya aykırı kölelerin olmuş olmasıdır. Zor ilk köleleri yaptı; korkaklıkları durumu sürdürdü.”

2

www.idea-yayinevi.com
NOESİS FELSEFE ATÖLYESİ/CKM

Rousseau, *Toplumsal Sözleşme* (I, 4; I, 3) **ÖZGÜRLÜK, AHLAK, ZOR**

“Özgürlüğünü yadsımak insan niteliğini, insanlık haklarını, giderek ödevlerini bile yadsımak demektir. Herşeyden vazgeçen biri için bunun karşılığının ödenmesi olanaklı değildir. Böyle bir vazgeçme insan doğası ile bağdaşmaz; ve **İstencinden tüm özgürlüğü kaldırmak eylemlerinden tüm Ahlakı kaldırmaktır.**”

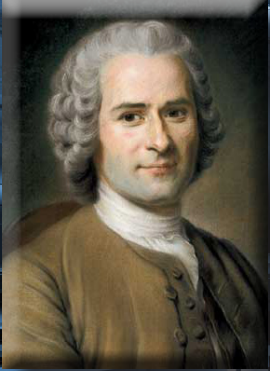
“Renoncer à sa liberté c’est renoncer à sa qualité d’homme, aux droits de l’humanité, même à ses devoirs. Il n’y a nul dédommagement possible pour quiconque renonce à tout. Une telle renonciation est incompatible avec la nature de l’homme, et c’est ôter toute moralité à ses actions que d’ôter toute liberté à sa volonté.”

“Zor fiziksel bir güçtür; ve hangi ahlakın onun etkisinin sonucu olabileceğini anlamıyorum. Zora boyun eğmek bir zorunluk edimidir, bir istenç edimi değil.”

«La force est une puissance physique; je ne vois point quelle moralité peut résulter de ses effets. Céder à la force est un acte de nécessité, non de volonté; c’est tout au plus un acte de prudence.»

3

www.idea-yayinevi.com
NOESIS FELSEFE ATÖLYESİ/CKM

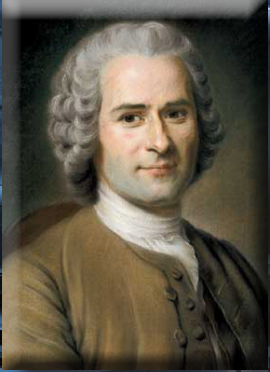
Rousseau, *Bilimler ve Sanatlar Üzerine Söylem* (s. 159)
AHLAK UYDURMADIR – DİDEROT

“Daha bir başkası [Diderot] ise erdem ve erdemsizlik diye birşeyin olmadığını, ve ahlaksal iyi ve kötünün uydurmalar olduklarını [söyler]. Ve bir dördüncüsü [Hobbes] ise insanların yalnızca kurtlar olduklarını ve duyunç rahatlığıyla birbirlerini yiyebileceklerini.”

«Celui-ci avance qu'il y a ni vertus ni vices, et que le bien et le mal moral sont des chimères. Celui-là, que les hommes sont des loups et peuvent se dévorer en sûreté de conscience.»

4

www.idea-yayinevi.com
NOESİS FELSEFE ATÖLYESİ/CKM

Rousseau, *Toplumsal Sözleşme* (II, 6) **YASALAR VE HALK; DEMOKRASİ**

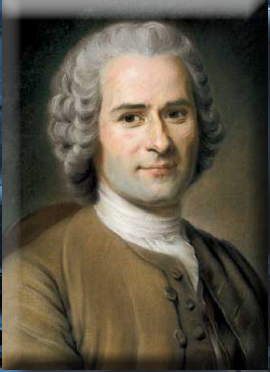
“Yasalara boyun eğen halkın onların yaratıcısı olması gerekir.”

“Le Peuple soumis aux lois en doit être l’auteur.”

[Yasasız, denetimsiz, dilediğini yapan değil ama Yasasında kendi istencini bulan halk özgürdür. Özgürlük Yurttaşın karakteridir. Özgürlük özencin, keyfi istencin, dürtünün, alışkanlığın, eğilimin, itkinin, hırsın, tutkunun, giderek içgüdünün vb. değil ama İstencin belirlenimidir. Birinciler *kendilerinde* kötü değildirler. Ama ussal istence, özgür duyunca, evrensel usa aykırı iseler sonsuz kötülüklerin nedeni olabilirler. Özgür halklar yasalarında kendi özgürlüklerine boyun eğler; despotik halklar ancak dışsal istence, ancak güce boyun eğmeyi bilir ve şiddet, zulüm, korku, utanç, yoksulluk, ahlaksızlık içinde yaşarlar. — A.Y.]

5

www.ideayayinevi.com
NOESİS FELSEFE ATÖLYESİ/CKM

Rousseau, *Toplumsal Sözleşme* (II, 6)
YURTTAŞ KAVRAMI; DEMOKRASİ

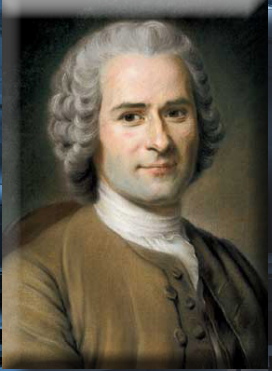
“Ve toplumsal bütünün üyelerine egemen yetkeye katılan bireyler olarak Yurttaşlar denir.”

«Et s'appellent en particulier citoyens comme participants à l'autorité souveraine.»

[Yurttaş ya da Kentli, *citoyen* ya da *bourgeois*. Tarihsel olarak, köylülerden, serflerden, lordlardan ya da soylulardan ayrı olarak bir Fransız kentinde **özgür** insanlar. Sözcük daha sonra salt *kentli* ya da *kasabalı* olmanın ötesinde bir ülkede yaşayan herkesi anlatmaya başlar. *Bourgeois* sözcüğüne verilen çeşitli anlamlardan ayrı olarak, Rousseau'nun tanımı özgürlüğün **politik özgürlük** olarak kabul edilmesine dayanır. Eğer bir Devletin uyruğunun İstenci varsa, eğer uyruk özgür ise, o Devlet o Yurttaşın kendi İstenci olmalıdır. — A.Y.]

6

www.ideayayinevi.com
NOESİS FELSEFE ATÖLYESİ/CKM

Rousseau, *Toplumsal Sözleşme* (I, 8) **YURTTAŞLIK DURUMU**

“Doğa durumundan yurttaşlık durumuna bu geçiş insanda çok dikkate değer bir değişim üretir çünkü davranışında içgüdünün yerine türeyi geçirir ve eylemlerine daha önce onlarda eksik olan ahlaksallığı verir. Ancak o zaman, ancak ödevin sesi fiziksel dürtülerin ve hak itkinin yerini alınca, şimdiye dek yalnızca kendini düşünmüş olan insan başka ilkeler üzerine davranmak ve eğilimlerine kulak vermeden önce usuna danışmak zorunda olduğunu bulur.”

«Ce passage de l'état de nature à l'état civil produit dans l'homme un changement très remarquable, en substituant dans sa conduite la justice à l'instinct, et donnant à ses actions la moralité qui leur manquait auparavant. C'est alors seulement que la voix du devoir succédant à l'impulsion physique et le droit à l'appétit, l'homme, qui jusque-là n'avait regardé que lui-même, se voit forcé d'agir sur d'autres principes, et de consulter sa raison avant d'écouter ses penchants.»

7

www.idea yayinevi.com
NOESİS FELSEFE ATÖLYESİ/CKM